

denne Måde — og den høitærede Kirkeminister har flere Gange gjentaget, at de skulde føres forstudsvis til Udgift, og at de skulde godtgjøres igjen, naar der fandtes Midler dertil — viser dette, at han tænker sig Aktivet som staaende aldeles selvstændig udenfor den almindelige Statskasse. Ellers kunde der jo ikke være Tale om et Forskud af Statskassen, som atter skal tilbagebetales, naar der kommer Indtægter til Stede dertil. Af den hele Fremstilling, som udførlig er givet af den høitærede Minister — og hvoraf jeg blot har berørt enkelte betegnende Udtryk — fremgaar det aldeles klart, hvad han har tænkt sig ved det Aktiv, som han vil oprette, saaledes at vi ganske sikkert ere fuldt berettigede til at sige, at det slet ikke er Andet, end hvad vi tidligere have kjendt under Navn af „færlig Fond“. — Udenfor de Hovedpunkter, som jeg her har nævnt, kunde det næsten være overflødig, at omtale de enkelte Bestemmelser, som kunne siges at være nye. I de Lovforslag, som tidligere ere fremkomne fra Regjeringens Side, har der været opstillet Bestemmelser, som sikrede imod, at Staten i de første Aar, efter at Loven var traadt i Kraft, kom til at gjøre betydelige Tilskud til de store Embeder, der muligvis først vilde blive ledige, saaledes at de Indtægter, som ventedes, ikke kunne strække til til Udgifterne. Man maatte derfor sige, at Loven i saa Henseende ikke skulde gjennemføres, før der, gennem Indtægterne var kommet Midler til Stede til at gjennemføre den med. Dette har den høitærede Kirkeminister imidlertid strøget, idet han mener, at der ikke er Noget i Veien for, at Statskassen forstudsvis kan udrede disse Udgifter. Den høitærede Minister er ikke gaaet ud fra det Standpunkt, hvorpaa vi Forslagsstillere til den næste Sag paa Dagsordenen staa, nemlig at det er Statens Indtægter og Udgifter, hvorom der her er Tale, og at der, naar vi give denne Lov, ikke kan være nogen Betænkelse ved at lade Statskassen strag træde til efter Lovens Bestemmelser over for ledige Præsteembeder, thi hvis nogle af de største først skulde blive ledige, vil der dog siden komme Løder, hvori de mindre blive ledige, og da ville Udgifterne komme igjen, idet det jo er en og samme Kasse. Naar den høitærede Minister imidlertid deler saaledes, som han her har gjort, ser jeg vel, at det vil være til megen Fordel for vore Præster, men jeg ser ikke, at det fra vort Synspunkt, skjøndt vi ogsaa unde Præsterne alt Godt, vil kunne forsvares at tage Sagen paa den Måde. Den ærede Minister sammenblander i denne Bestemmelse aabenbart to modsatte Principer. Hvor det Princip, fra hvilket vi gaa ud, er det heldigste for Præsterne, tager han det, men hvor han ikke synes, at vort Princip er saa heldigt for dem, holder han sig til sit eget. Det gaar imidlertid ikke an, saaledes at blande to forskjellige Principer i en Lov. Den ærede Minister har gjort det Samme med Hensyn til en anden Bestemmelse. Der findes

i vort Lovforslag en Bestemmelse om, at en Præst, som faar et Embede med Jordbilliggende, kan faae et Forskud af 500 Rd., som han kan betale tilbage i 10 Aar med 50 Rd. om Aaret. Den ærede Minister har nu fundet, at dette var et Gode for Præsterne, og han overfører da uden videre denne Bestemmelse fra vort Forslag til sit, medens det tidligere Lovforslag, som han ellers i det Væsentlige har sluttet sig til, ikke indeholdt en saadan Bestemmelse. Den ærede Minister siger: Dette vil jeg nok have med, men det Andet, som Forslagsstillerne komme med, vil jeg ikke have; han blander da disse Bestemmelser sammen og tror, at Folkethinget nok gaar ind derpaa, thi nu er han kommen. Han siger: „Svoad det tidligere har været imod, tager det nok nu, naar jeg kommer“, men jeg tror ikke, det gaar saa let; jeg tror, at vi hør, og at vi ville holde paa den Afgjørelse, vi hidtil have anset for den rette. Der kan naturligvis — og det er Noget, vi altid ere gaaede ud fra — paa mange Punkter underhandles og overveies med hinanden, men to saa modsatte Systemer som dem, der her ligge for, lade sig ikke paa denne Måde forene. Man maa blive enig om et bestemt Grundlag, og først naar man er bleven enig derom, kan der blive Tale om at underhandle, og om at enes om en Gjennemførelse paa dette Grundlag; men man kan ikke bygge en Lov paa eet Grundlag, og derefter optage Bestemmelser i den, som ere giorte under Forudsætning af, at man byggede paa et helt andet Grundlag; det lader sig ikke gjøre. Den ærede Minister har, saa vidt jeg kan se, med temmelig stor Konsekvens, gennemført sin afvigende Betragtning igjennem det hele Lovforslag. Naar der f. Ex. i Regjeringens tidligere Lovforslag stod, at den paa Embedet allerede hvilende Pensjonsbyrde ved første indtrædende Ledighed efter Naadensaarets Udløb skulde overtages af Statskassen, kan han efter sit System ikke bruge denne Bestemmelse. Han siger i sin § 13: „Statsindtægter“, hvor han ikke tør sætte „Statskassen“, thi han tænker paa sit Aktiv, og da det ikke er Statskassen, forandrer han dette Ord til Statsindtægter. Paa samme Måde har jeg paa flere Steder fundet, at den Tid, den ærede Minister har brugt til at overveie — han har sagt, at han overveiede Sagen meget grundig og maatte bruge Tid dertil — har han ikke spildt; han har med stor Nøiagtighed overveiet Sagen fuldstændig helt igjennem. — Jeg skal for Øvrigt ikke her forbyde mig videre i Enkeltighederne: Efter den Stilling, jeg har indtaget, er det Hovedsagen, hvorom Spørgsmaalet dreier sig for mig, og jeg skal nu afvente, hvad der maatte blive fremsat andet Steds fra i Anledning af denne Sag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg har ganske rigtig formodet, at der maatte ligge forskellige Misforstaaelser til Grund for de Lanter, man har næret